

Zakon o pravu na pristup informacijama

I. OSNOVNE ODREDBE

Sadržaj

Članak 1.

- (1) Ovim se zakonom uređuje pravo ovlaštenika na informaciju na pristup informacijama koje kontroliraju ili kojima raspolažu obveznici prava na informaciju, načela prava na pristup informacijama, izuzeci od prava na pristup informacijama, postupovne odredbe te posebne odredbe o obveznicima prava na informaciju.

Cilj

Članak 2.

- (1) Pravo na pristup informacijama uređuje se radi ostvarivanja i zaštite interesa i prava javnosti da zna, radi osiguravanja slobodnog i demokratskog društva te transparentnog i otvorenog sustava vlasti.

Pojmovi

Članak 3.

- (1) U smislu ovog zakona:
 - 1) “Ovlaštenik prava na informaciju” je svaka domaća ili strana fizička ili pravna osoba, kao i subjekt koji može biti nositelj posebnih prava i obveza (npr. stambena zgrada, naselje, udruga građana bez pravne osobnosti i slično);
 - 2) “Obveznici prava na informaciju” su tijela vlasti Republike Hrvatske (tijela državne vlasti, tijela jedinica lokalne i područne – regionalne - samouprave ili pravne osobe s javnim ovlastima) i druge osobe na koje su prenesene javne ovlasti, kojima tijela vlasti Republike Hrvatske neposredno upravljaju ili im kontroliraju rad;
 - 3) “Informacija” je podatak, tekst, fotografija, crtež, film, usmeno izvješće, akt, tablica, grafikon, nacrt ili drugi prilog, koji kontroliraju ili kojim raspolažu obveznici prava na informaciju, bez obzira na to je li pohranjena na nekom dokumentu ili nije te bez obzira na izvor, vrijeme nastanka, mjesto pohranjivanja, na način saznavanja, na to po čijem nalogu, u čije ime i za čiji račun je informacija pohranjena ili drugo svojstvo informacije;
 - 4) “Dokument” je svako materijalno sredstvo (npr. papir, magnetska traka, disketa, kompaktni disk, CD-rom, mikro-film, video ili audio-zapis i slično)

- na kojem je zapisana ili unesena informacija koju kontroliraju ili kojom raspolazu obveznici prava na informaciju;
- 5) "Pravo na pristup informacijama" obuhvaca pravo ovlaštenika prava na informaciju na traženje i dobivanje informacije kao i obvezu obveznika prava na informaciju omogućiti pristup zatraženoj informaciji, odnosno objavljivati informacije kada za to i ne postoji poseban zahtjev već takvo objavljivanje predstavlja njihovu obvezu određenu zakonom ili drugim općim aktom (u daljnjem tekstu: aktivno objavljivanje informacija).

II. NAČELA PRAVA NA PRISTUP INFORMACIJAMA

Pretpostavke javnosti, restriktivnosti i razmjernosti ograničenja

Članak 4.

- (1) Sve informacije kojima raspolazu ili koje kontroliraju obveznici prava na informaciju moraju biti dostupne zainteresiranim ovlaštenicima prava na informaciju.
- (2) Pravo na pristup informacijama može se izuzetno ograničiti na način propisan ovim zakonom, ako je to neophodno radi zaštite od povrede nekog jačeg interesa osnovanog na ustavu ili zakonu.
- (3) Ograničenja od prava na pristup informacijama iz stavka 2. ovog članka ne smiju se tumačiti na način koji bi doveo do ukidanja ili ograničenja prava na pristup informacijama u mjeri većoj od one predviđene u stavku 2. ovog članka.

Potpunost, točnost, opširnost i pravodobnost informacije

Članak 5.

- (1) Informacija koju obveznici prava na informaciju pružaju odnosno objavljuju mora biti potpuna, opširna, točna i pravodobna.

Jednakost

Članak 6.

- (1) Pravo na pristup informacijama pripada svim ovlaštenicima prava na informaciju na jednak način i pod jednakim uvjetima i oni su ravnopravni u njegovom ostvarivanju.

Zabrana nejednakog postupanja

Članak 7.

- (1) Obveznici prava na informaciju na smiju staviti u povoljniji položaj niti jednog ovlaštenika prava na informaciju time što bi samo njemu ili njemu ranije nego drugim ovlaštenicima prava na informaciju omogućili pristup informacijama.

Načelo informacije o informaciji

Članak 8.

- (1) Ovlaštenik prava na informaciju u svakom slučaju ima posebno pravo saznati od obveznika prava na informaciju kontrolira li ili raspolaže on informacijom ili ne.
- (2) U slučaju uskrate prava na pristup određenoj informaciji, obveznik prava na informaciju obvezan je u posebnom rješenju navesti o kojoj se kategoriji izuzetka radi, odnosno o razlozima zbog kojih je odlučio o uskrati.

Načelo raspolaganja informacijom

Članak 9.

- (1) Ovlaštenik prava na informaciju koji ostvari pravo na pristup informaciji ima pravo informaciju dalje širiti.

III. IZUZECI OD PRAVA NA PRISTUP INFORMACIJAMA

Izuzeci i njihovo trajanje

Članak 10.

- (1) Obveznici prava na informaciju uskratit će pristup informaciji i donijeti rješenje kojim se odbija zahtjev ovlaštenika prava na informaciju ako je informacija zakonom ili na osnovu kriterija utvrđenih zakonom proglašena državnom, vojnom, službenom, profesionalnom ili poslovnom tajnom, ako je zaštićena zakonom koji uređuje pravo na privatnost, ili ako bi njezino objavljivanje moglo:
 - 1) ugroziti mjere i aktivnosti poduzete radi sprječavanja počinjenja kažnjivih djela (kaznena djela, prekršaji ili gospodarski prijestupi) ili radi otkrivanja i gonjenja počinitelja ovih djela;
 - 2) onemogućiti učinkovito i nepristrano vođenje sudskog, upravnog ili drugog pravno uređenog postupka, izvršenje sudske odluke ili kazne;
 - 3) onemogućiti rad tijela koji vrše upravni nadzor, odnosno nadzor zakonitosti;
 - 4) izazvati ozbiljnu štetu za život, zdravlje, sigurnost ili životnu sredinu;

- 5) ugroziti provođenje gospodarske ili monetarne politike;
 - 6) ugroziti pravo intelektualnog vlasništva, osim u slučaju izričitog pismenog pristanka autora ili vlasnika;
 - 7) ugroziti pravo na privatnost, život, čast i ugled, kao i druga osobna prava čovjeka i građanina u skladu sa odredbama zakona kojima se uređuje pravo na privatnost.
- (2) Obveznik prava na informaciju obvezan je uvijek odobriti pristup u one dijelove informacije koji se, s obzirom na prirodu svog sadržaja, mogu objaviti.
- (3) Informacije kojima se može uskratiti pravo na pristup iz razloga navedenih u stavku 1. točki 6. ovog članka postaju dostupne javnosti kada to odredi onaj kome bi objavljivanjem informacija mogla biti uzrokovana šteta, ali najduže u roku od 20 godina od dana kada je informacija nastala, osim ako zakon ili drugi opći akt ne postavlja duži rok. Sve ostale informacije kojima se može uskratiti pravo na pristup iz razloga navedenih u ovom članku, postaju dostupne javnosti kada prestanu razlozi za njihovu uskratu.

IV. POSTUPOVNE ODREDBE

Načini ostvarivanja prava na pristup informacijama

Članak 11.

- (1) Obveznici prava na informaciju obvezni su omogućiti pristup:
- 1) aktivnim objavljivanjem određenih informacija, kako je to određeno posebnim zakonom ili drugim općim aktom, uz uvjet objave u redovitim razmacima, na primjeren i dostupan način (npr. u upisnicima, registrima, u službenim glasilima, publikacijama, na službenim internet stranicama i slično) radi upoznavanja javnosti;
 - 2) neposrednim pružanjem informacije ovlašteniku prava na informaciju koji je podnio zahtjev (npr. osobno priopćenjem, osobno uručenjem, poštom, telefonom, telefaksom, elektronskom poštom i slično);
 - 3) uvidom u dokumente i pravljenjem preslika dokumenata koji sadrže traženu informaciju;
 - 4) dostavljanjem ovlašteniku prava na informaciju koji je podnio zahtjev preslika dokumenta koji sadrži traženu informaciju (npr. poštom, službenom dostavom, elektronskom poštom i slično);
 - 5) na drugi način na koji se ostvaruje pravo na slobodan pristup informacijama.

Zahtjev i rokovi

Članak 12.

- (1) Obveznik prava na informaciju obvezan je omogućiti pravo na pristup informaciji podnositelju zahtjeva na osnovu neposrednog zahtjeva (npr. usmeno, na zapisnik,

telefonom, telefaksom, elektronskom poštom i slično), u pravilu istog ili sljedećeg dana, a najkasnije u roku od 8 dana od dana podnošenja zahtjeva.

- (2) Ukoliko je zahtjev upućen posredno (npr. poštom ili slično), obveznik prava na informaciju obvezan je omogućiti pravo na pristup informaciji podnositelju zahtjeva u roku od 8 dana od dana prijama zahtjeva.
- (3) Podnositelj zahtjeva nije obvezan navesti razloge zbog kojih traži pristup informaciji.
- (4) Podnositelj zahtjeva može u zahtjevu predložiti način na koji će obveznik prava na informaciju učiniti informaciju dostupnom.

Prosljeđivanje zahtjeva drugom

Članak 13.

- (1) Ukoliko obveznik prava na informaciju ne kontrolira ili ne raspolaže informacijom, a ima spoznaje kod koga se ona nalazi, obvezan je u roku od 15 dana od dana prijama zahtjeva, prosljeđiti zahtjev obvezniku prava na informaciju koji tu informaciju kontrolira ili njome raspolaže, te o tome bez odlaganja zaključkom obavijestiti podnositelja zahtjeva.
- (2) U ovom slučaju, rokovi ostvarivanja prava na pristup informaciji računaju se od dana kada je obveznik prava na informaciju koji informaciju kontrolira ili njome raspolaže primio prosljeđeni zahtjev.

Produženje rokova

Članak 14.

- (1) Rokovi za ostvarivanje prava na pristup informaciji utvrđeni ovim zakonom mogu se produžiti do 15 dana ukoliko se:
 - 1) informacija mora tražiti izvan sjedišta obveznika prava na informaciju;
 - 2) osnovom jednog zahtjeva traži veći broj različitih informacija.
- (2) O produženju rokova obveznik prava na informaciju obvezan je bez odlaganja, obavijestiti podnositelja zahtjeva i navesti razloge zbog kojih je taj rok produžen.

Rješenje o zahtjevu

Članak 15.

- (1) Obveznik prava na informaciju obvezan je donijeti rješenje o prihvaćanju ili odbijanju zahtjeva za ostvarivanje prava na pristup informaciji.
- (2) Obveznik prava na informaciju obvezan je donijeti posebno rješenje o odbijanju zahtjeva kojim se traži ostvarivanje prava na pristup informaciji.

- 1) ukoliko je informacija već objavljena ili je istom ovlašteniku prava na informaciju omogućeno ostvarenje prava na pristup istoj informaciji prije podnošenja zahtjeva u razdoblju od 30 dana;
- 2) ukoliko traženu informaciju ne kontrolira, njome ne raspolaže, niti ima saznanja kod koga se informacija nalazi.
- (3) U slučaju kada je informacija već objavljena, obveznik prava na informaciju obvezan je bez odlaganja obavijestiti podnositelja zahtjeva gdje je, kada i kako tražena informacija objavljena.

Dopuna i ispravak informacije

Članak 16.

- (1) Ukoliko ovlaštenik prava na informaciju, osnovom dokaza kojima raspolaže, smatra da informacija pružena temeljem zahtjeva nije točna ili potpuna, može zahtijevati njen ispravak, odnosno dopunu.
- (2) Obveznik prava na informaciju obvezan je donijeti posebno rješenje o odbijanju zahtjeva podnositelja zahtjeva ukoliko odbije ispraviti odnosno dopuniti pruženu informaciju.

Žalba i upravni spor

Članak 17.

- (1) Protiv rješenja obveznika prava na informaciju, podnositelj zahtjeva može izjaviti žalbu nadležnom drugostupanjskom tijelu, u roku od 8 dana od dana dostavljanja rješenja, u skladu s odredbama zakona kojim se uređuje opći upravni postupak.
- (2) Drugostupanjska odluka po žalbi mora se donijeti i dostaviti bez odlaganja, a najkasnije u roku od 15 dana od dana podnošenja žalbe.
- (3) Protiv drugostupanjske odluke, odnosno konačnog prvostupanjskog rješenja obveznika prava na informaciju kojim se zahtjev odbija, podnositelj zahtjeva može tužbom pokrenuti upravni spor pred upravnim sudom, u skladu s odredbama zakona kojim se uređuju upravni sporovi. Postupak po tužbi je hitan.

Službeni upisnik

Članak 18.

- (1) O zahtjevima, odlukama i postupcima u vezi sa pristupom informacijama, obveznik prava na informaciju obvezan je voditi službeni upisnik u skladu sa zakonom, odnosno drugim općim aktom kojim se uređuje način njegovog vođenja od strane obveznika prava na informaciju.

Pristojba i naknada

Članak 19.

- (1) Prilikom podnošenja zahtjeva kojim se traži ostvarenje prava na pristup informaciji, podnositelj zahtjeva obvezan je uplatiti pristojbu čiju visinu propisuje obveznik prava na informaciju.
- (2) Obveznik prava na informaciju može propisati visinu naknade za troškove ostvarivanja prava na pristup informaciji, koja mora odgovarati stvarnim troškovima (troškovi dostave, prijepisa, preslika i slično).
- (3) Kriterije za određivanje visine pristojbe, odnosno naknade iz ovog članka utvrđuje Vlada Republike Hrvatske.

Dostavljanje informacije

Članak 20.

- (1) Podnositelj zahtjeva može, umjesto neposrednog pružanja informacije, tražiti da mu se poštom ili na drugi način dostavi preslika dokumenta u kojem je informacija sadržana.

V. POSEBNE ODREDBE O OBVEZNICIMA PRAVA NA INFORMACIJU

Aktivno objavljivanje informacija

Članak 21.

- (1) Neovisno od pojedinačnih zahtjeva kojima se traži ostvarivanje prava na pristup informaciji, obveznici prava na informaciju obvezni su na prikladan način, u službenim glasilima ili na informatičkom mediju objaviti posebno:
 - 1) svoje odluke i mjere kojima se utječe na interese ovlaštenika prava na informaciju, s razlozima za njihovo donošenje;
 - 2) informacije o svom radu, uključujući podatke o ciljevima, standardima, aktivnostima, organizaciji, troškovima rada i izvorima financiranja;
 - 3) informacije o podnesenim zahtjevima, predstavkama, peticijama, prijedlozima, kao i drugim aktivnostima koje su ovlaštenici prava na informaciju poduzeli prema obvezniku prava na informaciju.

Javnost rada

Članak 22.

- (1) Radi osiguravanja javnosti rada, obveznici prava na informaciju obvezni su svojim općim aktima utvrditi uvjete pod kojima se omogućava neposredan uvid javnosti u njihov rad, a naročito neposrednim nazočenjem građana njihovim zasjedanjima i sastancima.
- (2) Obveznici prava na informaciju obvezni su javnost informirati o:
 - 1) dnevnom redu zasjedanja ili sastanaka i vremenu njihovog održavanja, načinu rada obveznika prava na informaciju i mogućnostima neposrednog uvida u njihov rad;
 - 2) načinu prijavljivanja za neposredno nazočenje zasjedanju ili sastanku, odnosno načinu neposrednog uvida u rad obveznika prava na informaciju;
 - 3) broju osoba koje mogu nazočiti zasjedanjima ili sastancima, odnosno broju osoba kojima se može istovremeno osigurati neposredan uvid u rad obveznika prava na informaciju, pri čemu se mora voditi računa o redoslijedu prijavljivanja.
- (3) Nazočni građani mogu biti udaljeni sa zasjedanja, odnosno sastanka ako narušavaju red. Mjeru udaljenja izriče osoba koje predsjedava zasjedanjem, odnosno rukovodi sastankom.
- (4) Obveznici prava na informaciju nisu dužni osigurati neposredan uvid u svoj rad ako se radi o pitanjima u kojima se javnost, po zakonu, mora isključiti, odnosno ako se radi o informacijama koje su izuzete od prava na pristup prema odredbama ovog zakona.

Službenik za informiranje

Članak 23.

- (1) Radi osiguravanja slobodnog pristupa informacijama obveznik prava na informaciju obvezan je svojim aktom odrediti odgovornu osobu ovlaštenu za davanje informacija i postupanje po zahtjevu podnositelja zahtjeva (službenik za informiranje).
- (2) Obveznik prava na informaciju obvezan je upoznati javnost sa podacima o službeniku za informiranje, kao i o načinu rada ovog službenika i stranaka.
- (3) Službenik za informiranje:
 - 1) obavlja poslove rješavanja pojedinačnih zahtjeva i aktivnog objavljivanja informacija;
 - 2) unaprjeđuje način obrade, klasificiranja, čuvanja i objavljivanja informacija koje su sadržane u službenim dokumentima koji se odnose na rad obveznika prava na informaciju;
 - 3) osigurava neophodnu pomoć podnositeljima zahtjeva u vezi sa ostvarivanjem prava utvrđenih ovim zakonom.

- (4) Službenik za informiranje obvezan je ustanoviti i voditi katalog informacija koje obveznik prava na informaciju kontrolira ili kojima raspolaže.
- (5) Katalog iz stavka 4. ovog članka obuhvaća organiziran pregled informacija s opisom njihove namjene i sadržaja, kao i načina osiguravanja i vremena ostvarivanja prava na pristup.

Isključenje odgovornosti službene osobe

Članak 24.

- (1) Službena osoba koja u dobroj vjeri, a radi pravodobnog, točnog, opširnog i potpunog obavješćivanja javnosti, izvan granica svojih ovlasti otkrije određenu informaciju, ne može biti pozvana na odgovornost ukoliko pristup takvoj informaciji ne podliježe ograničenjima predviđenim prema odredbama ovog zakona.

Primjena propisa o općem upravnom postupku

Članak 25.

- (1) Na vođenje postupka i odlučivanje o zahtjevima radi ostvarivanja prava na pristup informacijama, primenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje opći upravni postupak, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Nadzor nad provođenjem zakona

Članak 26.

- (1) Nadzor nad provođenjem ovog zakona obavlja Vlada Republike Hrvatske putem tijela nadležnog za poslove upravne inspekcije.

Naknada štete

Članak 27.

- (1) Obveznik prava na informaciju odgovara za štetu nastalu ovlašteniku prava na informaciju ukoliko mu je obveznik prava na informaciju neopravdano uskratio ili ograničio ostvarivanje prava na pristup informaciji protivno odredbama ovog ili drugih zakona te drugih općih akata.
- (2) U slučaju iz stavka 1. ovog članka teret dokazivanja leži na obvezniku prava na informaciju.

VI. KAZNENE ODREDBE

Kaznena odgovornost obveznika prava na informaciju

Članak 28.

- (1) Obveznik prava na informaciju koji ovlašteniku prava na informaciju neopravdano uskrati ili ograniči ostvarivanje prava na pristup informaciji protivno odredbama ovog ili drugih zakona te drugih općih akata kaznit će se novčanom kaznom od HRK 5.000,00 do HRK 50.000,00.

Kaznena odgovornost službene osobe

Članak 29.

- (1) Službena osoba kod obveznika prava na informaciju (čelnik i službenik za informiranje) koji ovlašteniku prava na informaciju neopravdano uskrati ili ograniči ostvarivanje prava na pristup informaciji protivno odredbama ovog ili drugih zakona te drugih općih akata kaznit će se novčanom kaznom od HRK 1.000,00 do HRK 10.000,00.
- (2) Pored novčane kazne iz stavka 1. ovog članka, službena osoba kod obveznika prava na informaciju može i stegovno odgovarati prema odredbama općeg akta koji donosi obveznik prava na informaciju.

Potpuno ispunjenje obveze

Članak 30.

- (1) Pored izricanja kaznenih i stegovnih sankcija, u slučaju utvrđene odgovornosti na temelju neopravdane uskrate ili ograničenja prava na pristup informaciji obveznik prava na informaciju obvezan je ovlašteniku prava na informaciju omogućiti ostvarivanje prava na pristup informaciji sukladno odredbama ovog ili drugih zakona te drugih općih akata.

VII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 31.

- (1) Obveznici prava na informaciju osigurati će neophodne organizacijsko-kadrovske, materijalno-financijske, tehničko-tehnološke i druge uvjete za provođenje odredbi ovog zakona, u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Članak 32.

- (1) Opće akte iz članka 11. stavak 1. točka 1., članak 18. stavak 1., članak 29. stavak 2., članak 30. stavak 1. obveznik prava na pristup informaciji obvezan je donijeti u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Članak 33.

- (1) Ovaj zakon stupa na snagu u roku od 8 dana od dana objave u "Narodnim novinama Republike Hrvatske".